

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Побережець Ганна Степанівна,

кандидат історичних наук, доцент кафедри українознавства

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: розглянуто вплив глобалізації на методики викладання гуманітарних дисциплін у закладах вищої освіти. Проаналізовано як позитивні, так і негативні аспекти цього впливу, включаючи можливості для розширення меж знань і міжкультурного обміну, а також виклики, пов'язані зі стандартизацією та збереженням академічної різноманітності. Досліджено, як глобалізація впливає на інтеграцію міжкультурної освіти в навчальні програми, використання цифрових технологій у навчанні, а також на розвиток міждисциплінарного підходу в гуманітарній освіті. Висвітлено, що викладачі та освітні установи повинні адаптувати свої методики та програми до глобального освітнього контексту, зберігаючи при цьому унікальність і глибину гуманітарних дисциплін.

Ключові слова: глобалізація, вища освіта, гуманітарні дисципліни, міжкультурна освіта, цифрові технології, міждисциплінарний підхід, стандартизація.

Глобалізація має дедалі більший вплив на різні аспекти нашого життя, включаючи освіту. Вона змінює способи, якими ми спілкуємося, працюємо, сприймаємо інформацію та навіть як ми вчимося та навчаємо. У контексті вищої освіти, зокрема викладання гуманітарних дисциплін, глобалізація відкриває нові горизонти та виклики.

З одного боку, глобалізація сприяє інтеграції різноманітних культурних перспектив, забезпечуючи більш глибоке та всебічне розуміння гуманітарних наук. Вона також стимулює розвиток нових методів викладання, які враховують глобальний контекст, спонукаючи студентів думати критично та аналітично у рамках міжкультурного діалогу.

З іншого боку, глобалізація може створювати певні виклики, наприклад, ризик нівелювання культурної специфіки та історичних особливостей, що може призвести до стандартизації знань та підходів. Викладачі та освітні установи стикаються з необхідністю адаптувати навчальні програми, включаючи вибір літератури, методів оцінювання та навчальних стратегій, до глобального освітнього контексту.

Глобалізація сприяє включенню міжкультурної освіти у навчальні програми гуманітарних дисциплін, що дозволяє студентам краще розуміти та цінувати різноманіття культурних контекстів і перспектив. Це особливо важливо в умовах сучасного глобалізованого світу, де інтеракція між різними культурами є постійним і невід'ємним процесом.

У навчальних закладах це може проявлятися у формуванні курсів, які вивчають культури з усіх куточків світу, а також у залученні студентів до аналізу глобальних проблем і викликів з різних культурних перспектив. Міжкультурна освіта допомагає студентам розвинути не тільки глибоке

розуміння інших культур, але й критичне мислення та здатність до ефективної міжкультурної комунікації.

Цифрові технології та Інтернет, як продукти глобалізації, кардинально змінюють пейзаж вищої освіти, зокрема у гуманітарних дисциплінах. Онлайн-навчання, віртуальні класи, вебінари, масові відкриті онлайн-курси (MOOCs) і цифрові бібліотеки стають стандартними інструментами викладання і навчання [1].

Онлайн-платформи забезпечують доступ до широкого спектру навчальних матеріалів і ресурсів, що дозволяє студентам вивчати гуманітарні дисципліни в глобальному контексті. Віртуальні обміни та співпраця зі студентами та викладачами з різних країн розширюють горизонти навчання і сприяють розвитку міжкультурного розуміння та співпраці.

Технології також уможливають інноваційні методики викладання, як-от інтерактивні вправи, онлайн-дискусії, мультимедійні презентації та симуляції, що можуть значно поглибити розуміння студентами гуманітарних дисциплін і зробити навчання більш захопливим та ефективним.

У контексті глобалізації, ці технології не тільки розширюють можливості для навчання та викладання, але й сприяють формуванню глобальної освітньої спільноти, де знання та ідеї вільно обмінюються між людьми, незалежно від їх географічного розташування.

Також, глобалізація глибоко проникає у сферу вищої освіти, трансформуючи методики викладання гуманітарних дисциплін, особливо в контексті зміни вмісту навчальних програм та розвитку міждисциплінарного підходу.

У зміні вмісту навчальних програм ключовим аспектом є інтеграція глобальних питань та перспектив, що вимагає від викладачів включення ширшого спектру тем і літератури. Це означає, що студенти не просто вивчають гуманітарні дисципліни з традиційної точки зору, але й розглядають їх через призму глобальних викликів, таких як міжкультурна взаємодія, глобальні конфлікти, економічні та екологічні кризи. Вивчення творів світової літератури, аналіз міжнародних досліджень і обговорення глобальних кейсів дозволяють студентам глибше зрозуміти і оцінити різноманітність культурних і соціальних контекстів [2].

Розвиток міждисциплінарного підходу в гуманітарній освіті є ще одним важливим аспектом, який веде за собою глобалізація. Це означає, що гуманітарні дисципліни все частіше інтегрують знання і методології з інших галузей, таких як соціальні науки, природничі науки та технології, для створення більш комплексного і всебічного освітнього досвіду. Такий підхід дозволяє студентам розглядати проблеми з різних точок зору, розвивати критичне мислення і адаптуватися до швидкозмінного глобалізованого світу.

Глобалізація вносить значні корективи у методики викладання гуманітарних дисциплін у закладах вищої освіти, пропонуючи ряд можливостей, одночасно породжуючи певні виклики. Важливим аспектом є необхідність знаходження балансу між використанням глобальних освітніх

тенденцій та збереженням унікальності та різноманітності місцевих академічних традицій [3].

Серед можливостей, глобалізація надає доступ до широкого спектру знань, дозволяючи інтегрувати в навчальні програми новітні глобальні дослідження та підходи. Це збагачує освітній процес, надаючи студентам можливість вивчати гуманітарні дисципліни з більш глобальної перспективи. Міжкультурний обмін у рамках академічних програм сприяє розвитку критичного мислення та здатності студентів аналізувати та розуміти різноманітні культурні та соціальні контексти. Крім того, глобалізація підтримує міждисциплінарність, стимулюючи інтеграцію різних галузей знань, що призводить до створення нових, комплексних підходів у викладанні та дослідженні гуманітарних наук.

Однак, поряд з можливостями, глобалізація ставить перед викладачами та освітніми інституціями ряд викликів. Стандартизація освітніх програм може призвести до втрати місцевих особливостей та ігнорування унікальних культурних та історичних контекстів, що є критично важливими для гуманітарних дисциплін. Збереження академічної різноманітності стає значним викликом у контексті глобалізаційних тенденцій, які можуть сприяти домінуванню певних підходів та перспектив на шкоду іншим. Також, навчальним закладам та викладачам потрібно постійно адаптуватися до швидких змін, що вимагає гнучкості та готовності до оновлення навчальних методів та програм відповідно до глобальних освітніх тенденцій.

Отже, глобалізація має глибокий та багатогранний вплив на викладання гуманітарних дисциплін у закладах вищої освіти, відкриваючи нові можливості для розширення знань та міжкультурної взаємодії, одночасно створюючи виклики для збереження культурної унікальності та академічної різноманітності. З одного боку, доступ до глобальних ресурсів та міжкультурний обмін збагачують навчальний процес, спонукаючи студентів до критичного мислення та розуміння глобальних контекстів. З іншого боку, виникає необхідність збалансувати глобальні тенденції з локальними особливостями, щоб запобігти стандартизації та зберегти різноманітність підходів у гуманітарній освіті.

У цьому контексті, критично важливим є розвиток адаптивних навчальних програм, які зможуть інтегрувати глобальні перспективи, зберігаючи при цьому власну унікальність та відповідаючи на локальні освітні потреби. Це вимагає від викладачів гнучкості та інноваційного підходу до освітнього процесу, а також готовності до постійного професійного розвитку в умовах швидкозмінного глобалізованого світу.

Список використаних джерел:

1. Кривчик Г., Лагдан С. Викладання гуманітарних дисциплін у закладах вищої освіти в умовах воєнного часу: форми і методи. 2023. № 5 (19).
2. Гречановська О., Лішун О. Інноваційні технології навчання у сучасному просторі викладання гуманітарних дисциплін у технічних ЗВО. С. 212-214.
3. Савельєва М. Трансгуманістичні та глобалізаційні трансформації вищої освіти. 2023. Вип. 47. С. 145-156.

Annotation: *This work examines the impact of globalization on the teaching methodologies of humanities disciplines in higher education institutions. It analyzes both the positive and negative aspects of this influence, including opportunities for expanding the boundaries of knowledge and intercultural exchange, as well as challenges associated with standardization and the preservation of academic diversity. The study explores how globalization affects the integration of intercultural education into curricula, the use of digital technologies in teaching, and the development of an interdisciplinary approach in humanities education. It highlights that educators and educational institutions must adapt their methodologies and programs to the global educational context while preserving the uniqueness and depth of humanities disciplines.*

Keywords: *globalization, higher education, humanities disciplines, intercultural education, digital technologies, interdisciplinary approach, standardization.*